

Олександра В. Мандич

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНИХ ЗМІН У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ ТА СТАЛОГО СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Стаття присвячена дослідженню ролі стратегічних змін у забезпеченні стійкості бізнесу та формуванні сталого стратегічного розвитку підприємств в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища. Уточнено зміст категорії «стійкість бізнесу» як здатність підприємства зберігати цілісність і результативність діяльності, відновлювати критичні функції після шоків та розвиватися за рахунок оновленої стратегії, бізнес-моделей і системи управління. Обґрунтовано, що стійкість доцільно трактувати як багатовимірну характеристику, яка охоплює фінансову та операційну стабільність, організаційну адаптивність, здатність до швидкого відновлення ключових процесів і формування нових джерел створення цінності. Показано, що стратегічні зміни є не лише реакцією на кризові події, а й інструментом розвитку адаптивності, стратегічної гнучкості та інноваційної сприйнятливості, які виступають необхідною передумовою довгострокової конкурентоспроможності та виживання в умовах нестабільності.

Узагальнено вітчизняні підходи до управління стратегічними змінами, антикризового та адаптивного управління, а також інтеграції принципів сталого розвитку й ESG у стратегічні рішення підприємств. Акцентовано, що посилення вимог до прозорості, відповідальності та нефінансових параметрів результативності зумовлюється необхідністю включення ESG-орієнтирів у систему стратегічного управління, зокрема під час розробки та реалізації портфеля стратегічних трансформацій. Обґрунтовано концептуальну модель «стратегічні зміни – адаптивність – стійкість – сталий стратегічний розвиток», яка показує причинно-наслідковий зв'язок між управлінськими трансформаціями, динамічними можливостями підприємства та досягненням збалансованих результатів довготривалої перспективи.

Запропоновано практичний алгоритм управління стратегічними змінами за портфельним принципом із виокремленням рівнів (загального, процесного, функціонального та інструментального), що дозволяє підвищити придатність стратегічних ініціатив, ресурсного забезпечення та системи контролю. Розроблено систему показників оцінки ефективності стратегічних змін (фінансова стійкість, операційність) та сталого розвитку (економічної, соціальної, екологічної складової), яка забезпечує поєднання короткострокових стабілізаційних рішень із довгостроковими цілями підприємства та обґрунтованість управлінських рішень у кризових і посткризових умовах..

Ключові слова: стратегічні зміни, стійкість бізнесу, стратегічна гнучкість, адаптивність, антикризове управління, портфельне моделювання, сталий розвиток підприємства, стратегічне управління.